

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2012. gada 12. jūlijā *

Tiesu iestāžu sadarbība civillietās — Jurisdikcija, spriedumu atzišana un izpilde — Regula (EK) Nr. 44/2001 — Prasība par Eiropas patenta pārkāpumu — Īpašā un izņēmuma jurisdikcija — 6. panta 1. punkts — Vairāki atbildētāji — 22. panta 4. punkts — Patenta spēkā esamības apstrīdēšana — 31. pants — Pagaidu vai aizsardzības [nodrošinājuma] pasākumi

Lieta C-616/10

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Rechtbank's-Gravenhage* (Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2010. gada 22. decembrī un kas Tiesā reģistrēts 2010. gada 29. decembrī, tiesvedībā

Solvay SA

pret

Honeywell Fluorine Products Europe BV,

Honeywell Belgium NV

un

Honeywell Europe NV.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], tiesneši J. Malenovskis [*J. Malenovský*] (referents), R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], E. Juhāss [*E. Juhász*] un D. Švābi [*D. Šváby*],

ģenerāladvokāts P. Kruss Viljalons [*P. Cruz Villalón*],

sekretāre K. Štranca-Slavičeka [*K. Sztranc-Sławiczek*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2011. gada 30. novembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Solvay SA* vārdā – *W. A. Hoyng* un *F. W. E. Eijsvogels*, advokāti,

— *Honeywell Fluorine Products Europe BV*, *Honeywell Belgium NV* un *Honeywell Europe NV* vārdā – *R. Ebbink* un *R. Hermans*, advokāti,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

- Vācijas valdības vārdā – *T. Henze* un *J. Kemper*, pārstāvji,
 - Grieķijas valdības vārdā – *S. Chala*, pārstāve,
 - Spānijas valdības vārdā – *S. Centeno Huerta*, pārstāve,
 - Eiropas Komisijas vārdā – *A.-M. Rouchaud-Joët* un *R. Troosters*, pārstāvji,
- noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2012. gada 29. marta tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Padomes 2000. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.; labojums latviešu valodā – OV L 81, 29.3.2011., 18. lpp.) 6. panta 1. punkta, 22. panta 4. punkta un 31. panta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *Solvay SA*, kas reģistrēta Beļģijā (turpmāk tekstā – “*Solvay*”) un *Honeywell Fluorine Products Europe BV*, kas reģistrēta Nīderlandē, kā arī *Honeywell Belgium NV* un *Honeywell Europe NV*, kuras abas reģistrētas Beļģijā (turpmāk tekstā kopā – “sabiedrības *Honeywell*”) par apgalvotajiem Eiropas patenta vairāku daļu pārkāpumiem.

Atbilstošās tiesību normas

Minhenes konvencija

- 3 Ar 1973. gada 5. oktobrī Minhenē parakstīto Konvenciju par Eiropas patentu piešķiršanu (turpmāk tekstā – “Minhenes konvencija”) iedibina, kā noteikts tās 1. pantā, “visām dalībvalstīm kopēj[u] tiesību sistēm[u] patentu piešķiršanai [..] izgudrojumiem”.
- 4 Bez kopējiem noteikumiem par tā piešķiršanu Eiropas patentu regulē tās valsts tiesiskais regulējums, attiecībā uz kuru tas piešķirts. Šajā sakarā Minhenes konvencijas 2. panta 2. punktā ir noteikts:

“Eiropas patent[am] katrā dalībvalstī, attiecībā uz kuru tas piešķirts, [ir] tādas pašas tiesības, un [tas] ir pakļauts tādiem pašiem nosacījumiem kā dalībvalsts nacionālais patents [..].”

- 5 Attiecībā uz Eiropas patenta īpašniekam piešķirtajām tiesībām šis konvencijas 64. panta 1. un 3. punktā ir paredzēts:

“(1) Eiropas patents no dienas, kad publicēts paziņojums par tā piešķiršanu, katrā dalībvalstī, attiecībā uz kuru tas ir izsniegts, piešķir patenta īpašniekam tādas pat tiesības kā šajā valstī piešķirts nacionālais patents.

[..]

(3) Eiropas patentu pārkāpumu gadījumos piemērojami nacionālie likumi.”

Savienības tiesības

6 Regulas Nr. 44/2001 preambulas 11., 12., 15. un 19. apsvērumā ir noteikts:

“(11) Jurisdikcijas normām vajadzētu būt ļoti paredzamām, un tām būtu jābalstās uz principu, ka jurisdikcijas pamatā ir atbildētāja domicils, un jurisdikcijai vienmēr ir jābūt pieejamai ar šādu pamatojumu, izņemot dažās skaidri noteiktās situācijās, kurās tiesvedības priekšmets vai pušu autonomija garantē citu sasaistes faktoru. [..]

(12) Papildus atbildētāja domicilam kā jurisdikcijas pamatojumam vajadzētu būt arī citiem jurisdikcijas pamatojumiem, kuru pamatā ir cieša saikne starp tiesu un lietu vai kuru nolūks ir veicināt pareizu tiesvedību.

[..]

(15) Tiesvedības saskaņotas norises interesēs ir jāsamazina paralēlas tiesvedības iespēja un jānodrošina, ka divās dalībvalstīs nepieņem nesavienojamus spriedumus. [..]

[..]

(19) Būtu jānodrošina vajadzīgā nepārtrauktība starp [1968. gada 27. septembra Konvenciju par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (OV 1972, L 299, 32. lpp.; turpmāk tekstā – “Briseles konvencija”)] un šo regulu, un tālab būtu jānosaka pārejas noteikumi. Šī pati vajadzība attiecas uz Briseles konvencijas interpretāciju Eiropas Kopienu Tiesā, un 1971. gada protokols [, kas attiecas uz šo Tiesas veicamo interpretāciju, grozītajā un papildinātajā redakcijā (OV 1998, C 27, 28. lpp.),] joprojām būtu jāpiemēro arī lietām, ko izskata tiesā pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas.”

7 Šīs regulas 2. pantā ir noteikts:

“1. Saskaņā ar šo regulu personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, neatkarīgi no viņu pilsonības var iesūdzēt attiecīgās dalībvalsts tiesā.

2. Uz personām, kas nav tās dalībvalsts pilsoņi, kurā ir to domicils, attiecas jurisdikcijas normas, ko piemēro attiecīgās valsts pilsoņiem.”

8 Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punktā, kurš ietverts tās II nodaļas 2. iedaļā ar virsrakstu “Īpaša jurisdikcija”, ir paredzēts:

“Personu, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, var arī iesūdzēt:

1) ja šī persona ir viens no vairākiem atbildētājiem – tās vietas tiesā, kurā kādam no atbildētājiem ir domicils, ja prasības ir tik cieši saistītas, ka ir lietderīgi tās izskatīt un izlemt kopā, lai izvairītos no riska, ka atsevišķā tiesvedībā tiek pieņemti nesavienojami spriedumi.”

9 Saskaņā ar šīs regulas 22. panta 4. punktu:

“Šādām tiesām ir izņēmuma jurisdikcija neatkarīgi no domicila:

[..]

- 4) lietā attiecībā uz tādu patentu, preču zīmju, dizainparaugu vai citu līdzīgu tiesību reģistrāciju vai spēkā esamību, kas jādeponē vai jāreģistrē – tās dalībvalsts tiesām, kurā deponēšana vai reģistrācija ir pieteikta vai veikta vai kurā to uzskata par veiktu saskaņā ar kāda Kopienas instrumenta vai starptautiskas konvencijas noteikumiem.

Neskarot Eiropas Patentu biroja jurisdikciju saskaņā ar [Minhenes] [k]onvenciju [...], neatkarīgi no domicila vienīgi katras dalībvalsts tiesām ir jurisdikcija lietās par jebkura attiecīgajai valstij piešķirtā Eiropas patenta reģistrāciju vai spēkā esamību.”

- 10 Minētās regulas 25. pants ir formulēts šādi:

“Ja kādas dalībvalsts tiesā ceļ prasību, kura galvenokārt attiecas uz lietu, kas saskaņā ar 22. pantu ir citas dalībvalsts tiesu izņēmuma jurisdikcijā, tā pēc savas iniciatīvas paziņo, ka tai nav jurisdikcijas.”

- 11 Šīs pašas regulas 31. pantā ir noteikts:

“Dalībvalsts tiesās var iesniegt pieteikumu attiecībā uz tādiem pagaidu pasākumiem, tostarp aizsardzības [nodrošinājuma] pasākumiem, ko var piemērot saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem, pat ja saskaņā ar šo regulu lieta pēc būtības ir citas dalībvalsts tiesu jurisdikcijā.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 12 Eiropas patenta EP 0 858 440 īpašniece *Solvay* 2009. gada 6. martā Nīderlandes *Rechtbank's-Gravenhage* [Hāgas Apelācijas tiesa] cēla prasību par šī patenta, kāds tas ir spēkā Dānijā, Īrijā, Grieķijā, Luksemburgā, Austrijā, Portugālē, Somijā, Zviedrijā, Lihtenšteinā un Šveicē, valsts daļu pārkāpumu pret sabiedrībām *Honeywell* par *Honeywell International Inc.* ražotas preces HFC-245 fa, kas ir identiska precei, uz kuru attiecas minētais patents, laišanu tirdzniecībā.
- 13 Konkrētāk, *Solvay* apsūdz *Honeywell Fluorine Products Europe BV* un *Honeywell Europe NV* [patenta īpašniekam] rezervētu darbību veikšanā visā Eiropā un *Honeywell Belgium NV* – [patenta īpašniekam] rezervētu darbību veikšanā Ziemeļeiropā un Viduseiropā.
- 14 Ar savu prasību par patenta pārkāpumu *Solvay* 2009. gada 9. decembrī iesniedza arī blakusprasību pret sabiedrībām *Honeywell*, lūdzot noteikt pagaidu pasākumu – aizliegt pārrobežu patenta pārkāpumu visā pamatlietas izskatīšanas laikā līdz nolēmuma pieņemšanai pamatlietā.
- 15 Sabiedrības *Honeywell* blakussūdzības tiesvedībā norādīja, ka konkrētā patenta valstu daļas nav spēkā, tomēr necēla prasību un neizrādīja arī vēlmi celt prasību par šī patenta valstu daļu spēkā neesamības atzīšanu, kā arī neapstrīdēja Nīderlandes tiesas, kurā izskatīšanai ir iesniegta gan pamatprasība, gan ierosināta blakussūdzības tiesvedība, jurisdikciju.
- 16 Šādos apstākļos *Rechtbank's-Gravenhage* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“Par Regulas [Nr. 44/2001] 6. panta 1. punktu:

- 1) Vai situācija, kurā divām vai vairākām sabiedrībām no dažādām dalībvalstīm tiesvedībā, kas notiek vienā no šo dalībvalstu tiesām, katrai atsevišķi saistībā ar [patenta īpašniekam] rezervētu darbību veikšanu tiek pārņemts Eiropas patenta, kas ir spēkā citā dalībvalstī, vienas un tās pašas valsts daļas pārkāpums attiecībā uz vienu un to pašu produktu, rada “nesavienojamu spriedumu” iespējamību atsevišķās tiesvedībās saskaņā ar Regulas [Nr. 44/2001] 6. panta 1. punktu?

Par Regulas [Nr. 44/2001] 22. panta 4. punktu:

- 2) Vai Regulas [Nr. 44/2001] 22. panta 4. punkts ir jāpiemēro tiesvedībā, kurā tiek lūgts pagaidu rikojums (kā pagaidu pārrobežu patenta pārkāpuma aizliegums), kas ir balstīts uz ārvalsts patentu, ja atbildētājs aizstāvēbai ceļ iebildumus saistībā ar minētā patenta spēkā neesamību, ņemot vērā, ka šajā gadījumā tiesa nepieņem galīgu nolēmumu par norādītā patenta spēkā esamību, bet izvērtē, kādu nolēmumu šajā ziņā pieņemtu kompetentā tiesa saskaņā ar [šīs] regulas 22. panta 4. punktu, un ka prasītais pagaidu pasākums kā patenta pārkāpuma aizliegums tiek noraidīts, ja pēc tiesas ieskatiem pastāv saprātīga, vērā ņemama iespēja, ka kompetentā tiesa atzīs norādītā patenta spēkā neesamību?
- 3) Vai, lai piemērotu Regulas [Nr. 44/2001] 22. panta 4. punktu tiesvedībā iepriekš minētā jautājuma izpratnē, ir noteiktas prasības spēkā neesamības iebildumu formai tādā izpratnē, ka šis pants ir piemērojams tikai tad, ja saskaņā ar [šīs] regulas 22. panta 4. punktu kompetentajā tiesā jau tiek izskatīta prasība par spēkā neesamību vai tās izskatīšana notiks tiesas noteiktā termiņā un ja katrā ziņā turklāt ir notikusi vai notiek patenta īpašnieka uzaicināšana uz tiesu, vai arī pietiek vienīgi ar to, ka tiek celti iebildumi par spēkā neesamību, un, ja tā ir, vai šo celto iebildumu saturam ir noteiktas prasības tādā nozīmē, ka tiem ir jābūt pietiekami pamatotiem un/vai ka šo iebildumu izvirzīšanu nevar uzskatīt par procesuāli ļaunprātīgu?
- 4) Ja atbilde uz otro jautājumu ir apstiprinoša, vai tiesai joprojām ir jurisdikcija attiecībā uz prasību par patenta pārkāpumu, ja tiek celti iebildumi par spēkā neesamību tādā tiesvedībā, par kādu ir pirmais jautājums, un līdz ar to (ja prasītājs to vēlas) ir jāaptur pārkāpuma izskatīšanas tiesvedība, kamēr saskaņā ar Regulas [Nr. 44/2001] 22. panta 4. punktu kompetentā tiesa izskata norādītās patenta valsts daļas spēkā esamību, vai arī prasība ir jānoraida, jo nevar tikt izskatīti lietas izspriešanā nozīmīgi iebildumi, vai arī tiesa zaudē savu jurisdikciju attiecībā uz prasību par patenta pārkāpumu pēc iebildumu par spēkā neesamību celšanas?
- 5) Ja atbilde uz [otro] jautājumu ir apstiprinoša [...], vai valsts tiesa ar Regulas [Nr. 44/2001] 31. pantu var pamatot savu jurisdikciju, lai izskatītu pieteikuma par pagaidu rikojuma, kas ir balstīts uz ārvalsts patentu (kā pārrobežu patenta pārkāpuma aizliegums), pieņemšanu, pret ko tiek celti iebildumi par norādītā patenta spēkā neesamību, vai arī (ja tiks atzīts, ka [šīs] regulas 22. panta 4. punkta piemērojamība neietekmē *Rechtbank*['s-Gravenhage] jurisdikciju izskatīt prasību par patenta pārkāpumu), lai izskatītu iebildumus par norādītā ārvalsts patenta spēkā neesamību?
- 6) Ja atbilde uz [piekto] jautājumu [...] ir apstiprinoša, kādi fakti vai apstākļi ir nepieciešami, lai varētu atzīt [1998. gada 17. novembra] sprieduma lietā C-391/95 *Van Uden* [(*Recueil*, I-7091. lpp.)] 40. punktā minēto faktisko saistību starp prasīto pasākumu priekšmetu un tiesas, kurā iesniegta prasība, līgumslēdzēja valsts teritoriālo jurisdikciju?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 17 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka saskaņā ar šo tiesību normu situācija, kurā divām vai vairākām sabiedrībām, kuras reģistrētas dažādās dalībvalstīs, tiesvedībā, kas notiek vienā no šo dalībvalstu tiesām, katrai atsevišķi saistībā ar [patenta īpašniekam] rezervētu darbību veikšanu tiek pārmests Eiropas patenta, kas ir spēkā citā dalībvalstī, vienas un tās pašas valsts daļas pārkāpums attiecībā uz vienu un to pašu produktu, var izraisīt, ka atsevišķās tiesvedībās tiek pieņemti nesavienojami spriedumi šīs tiesību normas izpratnē.

- 18 Vispirms ir jāatgādina, ka Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punktā ir paredzēts, ka, lai izvairītos no nesavienojamiem risinājumiem, ja lietas tiek izspriestas atsevišķi, atbildētāju, ja ir vairāki atbildētāji, var iesūdzēt tās vietas tiesā, kurā kādam no atbildētājiem ir domicils, ar noteikumu, ka prasības ir tik cieši saistītas, ka ir lietderīgi tās izskatīt un izspriest kopā.
- 19 Saistībā ar tās mērķi Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punktā noteiktā jurisdikcijas norma, pirmkārt, kā izriet no šīs regulas preambulas 12. un 15. apsvēruma, ir paredzēta vajadzībai veicināt pareizu tiesvedības norisi, maksimāli samazināt paralēlas tiesvedības iespēju un tādējādi izvairīties no nolēmumiem, kas, ja lietas tiek izspriestas atsevišķi, var izrādīties nesavienojami (skat. 2011. gada 1. decembra spriedumu lietā C-145/10 *Painer*, Krājums, I-12533. lpp., 77. punkts).
- 20 Turklāt minētā īpašās jurisdikcijas norma ir jāinterpretē, pirmkārt, kopā ar Regulas Nr. 44/2001 preambulas 11. apsvērumu, saskaņā ar kuru jurisdikcijas normām vajadzētu būt ļoti paredzamām un tām būtu jābalstās uz principu, ka jurisdikcijas pamatā parasti ir atbildētāja domicils un jurisdikcijai vienmēr ir jābūt pieejamai ar šādu pamatojumu, izņemot dažās skaidri noteiktās situācijās, kurās tiesas prāvas priekšmets vai pušu autonomija garantē citu sasaistes faktoru (skat. 2007. gada 11. oktobra spriedumu lietā C-98/06 *Freepport*, Krājums, I-8319. lpp., 36. punkts).
- 21 Šī īpašās jurisdikcijas norma, kas atšķiras no Regulas Nr. 44/2001 2. pantā paredzētās jurisdikcijas atbilstoši atbildētāja domicila tiesas principam, ir interpretējama šauri, un to nevar interpretēt tā, lai tiktu aptverti gadījumi ārpus minētajā regulā skaidri paredzētajiem gadījumiem (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Painer*, 74. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 22 Tomēr šo tiesību normu nevar piemērot tādējādi, ka ar to prasītājam ir dota iespēja celt prasību pret vairākiem atbildētājiem tikai tāpēc, lai kādu no atbildētājiem nepakļautu tās dalībvalsts tiesu jurisdikcijai, kurā atrodas tā domicils (šajā ziņā skat. 1988. gada 27. septembra spriedumu lietā 189/87 *Kalfelis*, *Recueil*, 5565. lpp., 8. un 9. punkts; 1998. gada 27. oktobra spriedumu lietā C-51/97 *Réunion européenne* u.c., *Recueil*, I-6511. lpp., 47. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Painer*, 78. punkts).
- 23 Turklāt Tiesa uzskatīja, ka valsts tiesai ir jāizvērtē, vai tajā celtās prasības ir savā starpā saistītas, proti, vai pastāv nesavienojamu spriedumu risks, ja prasības tiktu izskatītas atsevišķi, un šajā ziņā jāņem vērā visi no lietas materiāliem izrietošie nepieciešamie fakti (skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Freepport*, 41. punkts, un lietā *Painer*, 83. punkts).
- 24 Tomēr Tiesa šajā ziņā ir norādījusi, ka, lai spriedumus varētu uzskatīt par nesavienojamiem Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punkta izpratnē, nepietiek ar to, ka pastāv atšķirības tiesvedības iznākumā; šim atšķirībām ir jāpastāv vienā un tajā pašā faktiskajā un juridiskajā situācijā (skat. 2006. gada 13. jūlija spriedumu lietā C-539/03 *Roche Nederland* u.c., Krājums, I-6535. lpp., 26. punkts, un iepriekš minētos spriedumus lietā *Freepport*, 40. punkts, kā arī lietā *Painer*, 79. punkts).
- 25 Attiecībā uz vienas un tās pašas situācijas pastāvēšanas izvērtējumu Tiesa ir nospriedusi, pirmkārt, ka nevar tikt secināts, ka pastāv vienāda faktiskā situācija, ja atšķiras prasītāji un tiem pārmestie pārkāpumi, kas izdarīti dažādās līgumslēdzējās valstīs, nav vienādi. Otrkārt, tā uzskatīja, ka nevar tikt secināts, ka pastāv vienāda juridiskā situācija, ja prasības par Eiropas patenta, kas izsniegts katrā no šīm valstīm, pārkāpumu ir celtas vairākās dažādu līgumslēdzēju valstu tiesās pret atbildētājiem ar domicilu šajās valstīs par darbībām, kuras, kā tiek apgalvots, ir izdarītas to teritorijā (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Roche Nederland* u.c., 27. un 31. punkts).
- 26 Faktiski Eiropas patenta piešķiršanu, kā tas paredzēts Minhenes konvencijas 2. panta 2. punktā un 64. panta 1. punktā, regulē tās līgumslēdzējas valsts tiesiskais regulējums, attiecībā uz kuru tas izsniegts. Tādējādi ikviena prasība par Eiropas patenta pārkāpumu, kā tas izriet no Minhenes

konvencijas 64. panta 3. punkta, ir jāizvērtē, attiecīgajā jautājumā ņemot vērā spēkā esošo valsts tiesisko regulējumu katrā no ligumslēdzējām valstīm, attiecībā uz kurām tas izsniegts (iepriekš minētais spriedums lietā *Roche Nederland u.c.*, 29. un 30. punkts).

- 27 No lietas, kāda ir šī pamatlieta, raksturīgajām iezīmēm izriet, ka iespējamās atšķirības strīda risinājumā var attiekties uz vienu un to pašu faktisko un juridisko situāciju tādējādi, ka nevar tikt izslēgts, ka atsevišķā tiesvedībā tiks pieņemti nesavienojami spriedumi.
- 28 Patiesībā, kā to norādījis ģenerāladvokāts savu secinājumu 25. punktā, gadījumos, kad nevar tikt piemērots Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punkts, abām šīm tiesām norādītie pārkāpumi būtu jāizskata atsevišķi atbilstoši dažādiem valsts tiesību aktiem, kas reglamentē dažādas Eiropas patenta valstu daļas, kuru pārkāpums tiek apgalvots. Piemēram, tās tiktu aicinātas saskaņā ar Somijas tiesībām izvērtēt apdraudējumu, kuru sabiedrības *Honeywell* ir radījušas Eiropas patenta Somijas daļai ar to, ka identiska nelikumīga prece tikusi laista apgrozībā Somijas teritorijā.
- 29 Lai tādā situācijā, kāda ir pamatlietā, novērtētu, vai tajā celtās prasības ir savā starpā saistītas un tādā pastāv nesavienojamu spriedumu pieņemšanas risks gadījumā, ja minētās prasības tiktu izspriestas atsevišķi, valsts tiesai tostarp ir jāņem vērā divi apstākļi, saskaņā ar kuriem, pirmkārt, atbildētājas pamatlietā tiek apsūdzētas katra atsevišķi par vieniem un tiem pašiem patenta pārkāpumiem attiecībā uz tām pašām precēm un, otrkārt, šādi patenta pārkāpumi tikuši izdarīti vienās un tajās pašās dalībvalstīs tādējādi, ka ir aizskartas konkrētā Eiropas patenta valsts daļas.
- 30 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, kad divām vai vairākām sabiedrībām, kuras reģistrētas dažādās dalībvalstīs, tiesvedībā, kas notiek vienā no šo dalībvalstu tiesām, katrai atsevišķi tiek pārņemts Eiropas patenta, kas ir spēkā citā dalībvalstī, vienas un tās pašas valsts daļas pārkāpums attiecībā uz vienu un to pašu produktu, šīs tiesību normas izpratnē var rasties risks, ka atsevišķās tiesvedībās tiks pieņemti nesavienojami spriedumi. Iesniedzējtiesai, ņemot vērā visus atbilstošos lietas materiālus, ir jāizvērtē, vai šāds risks pastāv.

Par otro jautājumu

- 31 Ar savu otro jautājumu iesniedzējtiesa jautā, vai Regulas Nr. 44/2001 22. panta 4. punkts ir jāpiemēro tiesvedībā, kurā tiek lūgts tāds pagaidu pasākums kā pagaidu pārrobežu patenta pārkāpuma aizliegums, kas ir balstīts uz ārvalsts patentu, ja atbildētājas pamatlietā aizstāvībai ceļ iebildumus par minētā patenta spēkā neesamību, ņemot vērā, ka šajā gadījumā tiesa nepieņem galīgu nolēmumu par minētā patenta spēkā esamību, bet izvērtē, kādu nolēmumu šajā ziņā saskaņā ar šīs regulas 22. panta 4. punktu varētu pieņemt kompetentā tiesa, un ka prasītais pagaidu pasākums kā patenta pārkāpuma aizliegums tiek noraidīts, ja tiesas ieskatā pastāv saprātīga un vērā ņemama iespēja, ka kompetentā tiesa atzīs norādīto patentu par spēkā neesošu.
- 32 No šī paša prejudiciālā jautājuma un lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu formulējuma izriet, ka galvenais jautājums pamatlietā ir par procedūru attiecībā uz pagaidu pasākumu noteikšanu, kuru reglamentē Regulas Nr. 44/2001 31. pantā paredzētā jurisdikcijas norma.
- 33 Līdz ar to uzdotais jautājums ir jāsaprot kā tāds, kas ir vērsts uz to, lai būtībā noskaidrotu, vai Regulas Nr. 44/2001 22. panta 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos, kādi ir pamatlietā, tas nepieļauj šīs regulas 31. panta piemērošanu.
- 34 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka no Regulas Nr. 44/2001 31. panta izriet, ka dalībvalsts tiesa var lemt par pieteikumu pagaidu pasākumiem, tostarp aizsardzības [nodrošinājuma] pasākumiem, pat tad, ja saskaņā ar šo regulu lietas izskatīšana pēc būtības ir citas dalībvalsts tiesas jurisdikcijā.

- 35 Turklāt, kā tas izriet arī no Regulas Nr. 44/2001 22. panta 4. punkta, šajā regulā ir paredzēta izņēmuma jurisdikcijas norma, saskaņā ar kuru attiecībā uz patentu reģistrāciju vai spēkā esamību jurisdikcija ir tikai tās dalībvalsts tiesai, kurā deponēšana vai reģistrācija ir lūgta, notikusi vai kurā to uzskata par notikušu saskaņā ar kāda Kopienas akta vai starptautiskas konvencijas noteikumiem.
- 36 Vispirms attiecībā uz Regulas Nr. 44/2001 22. panta 4. punkta un 31. panta formulējumu ir jānorāda, ka šīs tiesību normas reglamentē atšķirīgas situācijas un katrai no tām ir atšķirīga piemērošanas joma. Tādējādi ar 22. panta 4. punktu tiek piešķirta jurisdikcija lietas izlemšanai pēc būtības strīdos, kuri attiecas uz konkrēti noteiktu jomu, bet turpretim 31. pants ir piemērojams neatkarīgi no jebkādas jurisdikcijas pēc būtības.
- 37 Turklāt abās šajās tiesību normās nav atsauces vienai uz otru.
- 38 Turpinājumā attiecībā uz Regulas Nr. 44/2001 sistēmu ir jāuzsver, ka minētās tiesību normas ir iekļautas Regulas Nr. 44/2001 II nodaļā ar nosaukumu "Jurisdikcija" un veido "īpašās jurisdikcijas" normas salīdzinājumā ar "vispārīgiem noteikumiem", kas ir ietverti šīs pašas nodaļas 1. iedaļā.
- 39 Tomēr nekas nenorāda, ka vienu no iesaistītajām tiesību normām varētu uzskatīt par vispārīgu vai īpašu attiecībā pret otru. Faktiski uz tām attiecas divas tās pašas II nodaļas dažādas iedaļas, proti, 6. un 10. iedaļa.
- 40 No tā izriet, ka Regulas Nr. 44/2001 31. pantam ir autonoma piemērošanas joma salīdzinājumā ar 22. panta 4. punktu. Faktiski, kā tas ir konstatēts šī sprieduma 34. punktā, šo 31. pantu piemēro, ja citā tiesā, nevis tajā, kurai ir jurisdikcija pēc būtības, ir iesniegts pieteikums par pagaidu pasākumu, tostarp aizsardzības [nodrošinājuma] pasākumu, noteikšanu, tādējādi minēto 22. panta 4. punktu, kas attiecas uz jurisdikciju pēc būtības, principā nevar interpretēt tā, ka tajā būtu paredzēts izņēmums no 31. panta un līdz ar to – padarīts tas par nepiemērojamu.
- 41 Tomēr ir jāizvērtē, vai Tiesas sniegtā Briseles konvencijas 16. panta 4. punkta interpretācija nenorāda uz citādu risinājumu.
- 42 Jāatgādina, ka, tā kā dalībvalstu savstarpējās attiecībās Regula Nr. 44/2001 turpmāk aizstāj Briseles konvenciju, Tiesas sniegtā šīs konvencijas noteikumu interpretācija ir piemērojama arī minētās regulas noteikumiem tad, kad šo Kopienas tiesību aktu normas var kvalificēt kā līdzvērtīgas (it īpaši skat. 2009. gada 16. jūlija spriedumu lietā C-189/08 *Zuid-Chemie*, Krājums, I-6917. lpp., 18. punkts; 2009. gada 10. septembra spriedumu lietā C-292/08 *German Graphics Graphische Maschinen*, Krājums, I-8421. lpp., 27. punkts, un 2011. gada 18. oktobra spriedumu lietā C-406/09 *Realchemie Nederland*, Krājums, I-9773. lpp., 38. punkts).
- 43 Regulas Nr. 44/2001 22. panta 4. punkts, kurš ir piemērojams šī jautājuma izvērtējumā, atspoguļo tādu pašu sistēmu kā Briseles konvencijas 16. panta 4. punkts, un tie abi turklāt ir izteikti gandrīz identiskā redakcijā. Ņemot vērā šādu atbilstību, saskaņā ar šīs regulas preambulas 19. apsvērumu ir jānodrošina abu tiesību aktu interpretācijas turpinātība (pēc analogijas skat. 2009. gada 23. aprīļa spriedumu lietā C-167/08 *Draka NK Cables* u.c., Krājums, I-3477. lpp., 20. punkts; 2009. gada 14. maija spriedumu lietā C-180/06 *Ilsinger*, Krājums, I-3961. lpp., 58. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Zuid-Chemie*, 19. punkts).
- 44 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Tiesa 2006. gada 13. jūlija sprieduma lietā C-4/03 *GAT* (Krājums, I-6509. lpp.) 24. punktā, lai tiktu nodrošināta Briseles konvencijas 16. panta lietderīgā iedarbība, to ir interpretējusi plaši. Faktiski tā nosprieda, ka, ņemot vērā šīs tiesību normas vietu šīs konvencijas sistēmā un ar to izvirzīto mērķi, minētajā tiesību normā ietvertajiem noteikumiem par jurisdikciju ir izslēdzošs un obligāts raksturs, kas ar īpašu ietekmi ir piemērojams gan lietas dalībniekiem, gan tiesām.

- 45 Tiesa turklāt uzskatīja, ka Briseles konvencijas 16. panta 4. punktā paredzētā izņēmuma jurisdikcija ir piemērojama neatkarīgi no tiesvedības formas, ja šajā tiesvedībā ir izvirzīts jautājums par patenta spēkā esamību – vai nu prasībā, vai kā iebilde, vai nu iesniedzot prasības pieteikumu, vai vēlākā tiesvedības stadijā (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *GAT*, 25. punkts).
- 46 Turklāt Tiesa ir precizējusi, ka Briseles konvencijas sistēmā pieļaujot lēmumus, ar kuriem citas tiesas, nevis tiesas valstī, kurā izsniegts attiecīgais patents, pakārtoti tiktu lemts par šī patenta spēkā esamību, tiktu palielināts arī nesavienojamu spriedumu risks, kuru ar konvenciju īpaši iecerēts novērst (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *GAT*, 29. punkts).
- 47 Ņemot vērā Tiesas sniegto Briseles konvencijas 16. panta 4. punkta plašo interpretāciju, nesavienojamu spriedumu risku, kuru ar šo konvenciju iecerēts novērst, un Regulas Nr. 44/2001 22. panta 4. punkta satura līdzvērtīgumu Briseles konvencijas 16. panta 4. punktam, kas ir konstatēts šī sprieduma 43. punktā, ir jāuzskata, ka Regulas Nr. 44/2001 25. pantā paredzētās jurisdikcijas normas, kurā ir skaidra norāde uz šīs regulas 22. pantu un citām jurisdikcijas normām – tādām kā tostarp minētās regulas 31. pantā paredzētās –, piemērošanu var ietekmēt šī sprieduma 44. punktā minētā Regulas Nr. 44/2001 22. panta 4. punkta īpašā iedarbība.
- 48 Līdz ar to ir jānoskaidro, vai Regulas Nr. 44/2001 22. panta 4. punkta īpašā piemērošanas joma, kā to interpretējusi Tiesa, ietekmē šīs regulas 31. panta piemērošanu tādā situācijā, kāda ir pamatlietā, kura attiecas uz prasību par Eiropas patenta pārkāpumu, kurā pakārtoti tiek izvērtēta Eiropas patenta spēkā neesamība kā aizsardzības [nodrošinājuma] pasākums pret pagaidu pasākuma, kas ietver pārrobežu patenta aizliegumu, noteikšanu.
- 49 Šajā ziņā ir jānorāda, ka iesniedzējtiesas ieskatā tiesa, kurā pakārtoti iesniegta prasība, nepieņem galīgu nolēmumu par norādītā patenta spēkā esamību, bet izvērtē, kādu nolēmumu šajā ziņā saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 22. panta 4. punktu varētu pieņemt tiesa, kurai ir jurisdikcija, un atteiksies noteikt prasīto pagaidu pasākumu, ja tās ieskatā pastāvēs saprātīga un vērā ņemama iespēja, ka tiesa, kurai ir jurisdikcija, atzīs norādīto patentu par spēkā neesošu.
- 50 Šajos apstākļos šķiet, ka nepastāv šī sprieduma 47. punktā minētais nesavienojamu spriedumu risks, jo ar pagaidu lēmumu, kuru pieņēmusi tā tiesa, kurā prasība iesniegta pakārtoti, nekādā gadījumā netiks pieņemts nolēmums, kas saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 22. panta 4. punktu ir jāpieņem tiesai, kurai ir jurisdikcija pēc būtības. Tādējādi iemesli, kuru dēļ Tiesa plaši ir interpretējusi Regulas Nr. 44/2001 22. panta 4. punktā paredzēto jurisdikciju, nepieprasa, lai tādā lietā, kāda ir šī pamatlietā, minētās regulas 31. pants netiktu piemērots.
- 51 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 44/2001 22. panta 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj, ka tādos apstākļos, kādi ir pamatlietā, tiek piemērots šīs regulas 31. pants.

Par trešo līdz sesto jautājumu

- 52 Ņemot vērā uz otro jautājumu sniegto atbildi, uz trešo līdz sesto jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 53 Attiecībā uz pamatlietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

- 1) **Padomes 2000. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās 6. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, kad divām vai vairākām sabiedrībām, kuras ir reģistrētas dažādās dalībvalstīs, tiesvedībā, kas notiek vienā no šo dalībvalstu tiesām, katrai atsevišķi tiek pārņemts Eiropas patenta, kas ir spēkā citā dalībvalstī, vienas un tās pašas valsts daļas pārkāpums attiecībā uz vienu un to pašu produktu, šīs tiesību normas izpratnē var rasties risks, ka atsevišķās tiesvedībās tiks pieņemti nesavienojami spriedumi. Iesniedzējtiesai, ņemot vērā visus atbilstošos lietas materiālus, ir jāizvērtē, vai šāds risks pastāv.**
- 2) **Regulas Nr. 44/2001 22. panta 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj, ka tādos apstākļos, kādi ir pamatlietā, tiek piemērots šīs regulas 31. pants.**

[Paraksti]